

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра Права (№ 702)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої
програми

 Н. Є. Філіпенко
(підпис) (ініціали та прізвище)

«30» серпня 2022 р.

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Політико-правові вчення України і світу

Галузь знань: 08 «Право»

Спеціальність: 081 «Право»

Освітня програма: Право

Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії права з галузі
знань право)

Силабус введено в дію
з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник:

Доцент закладу вищої освіти кафедри права,
доктор юридичних наук, **О. В. Стовба**

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри Права
гуманітарно-правового факультету

протокол № 1 від 25. 08. 2022 року

Завідувач кафедри доктор юридичних
наук, професор

Г.О. Спіцина

1. Загальна інформація про викладачів

ПІБ: Стовба Олексій Вячеславович

Посада: доцент

Наукова ступінь: доктор юридичних наук

Вчене звання:

Перелік дисциплін, які викладає:

- «Політико-правові вчення України і світу»;
- «Конституційне право»;
- «Філософія права»;
- «Правове мислення»
- «Методика і методологія наукових досліджень у праві»;

– «Методика і методологія роботи з іншомовними правовими джерелами».

Напрями наукових досліджень:

- фундаментальна онтологія права;
- феноменологія права;
- правова герменевтика;
- історія філософії права;
- сучасна західна філософія права;
- актуальні проблеми кримінального процесу в умовах військового стану;
- темпоральна онтологія права.

Профайл викладача: Тел.: (050) -364-13-44

E-mail: o.stovba@khai.edu

Web of Science Researcher ID [AAQ-9493-2021](#)

[Scopus Author ID: 57487012000](#)

ORCID: 0000-0002-8154-8929

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1

Обсяг дисципліни:

Денна: 7 кредитів ЄКТС /210 годин, у тому числі аудиторних – 64 год. (лекції 32 год., семінарські / практичні 32 год.), самостійної роботи здобувачів – 156 год.

Заочна: 7 кредитів ЄКТС /210 годин, у тому числі аудиторних – 12 год. (лекції 06 год., семінарські / практичні 06 год.), самостійної роботи здобувачів – 208 год.

Форма здобуття освіти – денна/заочна

Дисципліна – вибіркова

Види навчальної діяльності – лекції, семінарські / практичні заняття

Види контролю – іспит

Мова викладання – українська

Пререквізити: Теорія держави і права; Філософія права; Методологія права.

Кореквізити навчальної дисципліни: Історія філософії права; Правова герменевтика; Правове мислення; Історія вчень про державу і право.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Політико-правові вчення України та світу» будується на базовій програмі «Історія філософії права» і розрахована на подальше вивчення найбільш актуальних проблем філософії права України та світу.

Мета дисципліни «Політико-правові вчення України та світу» полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетентності для забезпечення ефективної смислової орієнтації в сфері політико-правової думки з урахуванням останніх досягнень правової науки та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з глибокими теоретичними і практичними знаннями щодо аналізу правової реальності, осмислення актуальної правової ситуації та сучасних тенденцій розвитку політичної та правової думки України.

Дана дисципліна має своїм завданням розгляд фундаментальних засад політичної та правової думки, які відображають особливості осмислення правової дійсності, в тому числі під час воєнного стану у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, а також інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у галузі права.

Загальні компетентності (ЗК)

Після закінчення цієї програми аспірант буде здатен:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері права на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Фахові компетентності спеціальності (СК):

Після закінчення цієї програми аспірант буде здатен:

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї (нього, них) міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з галузі права та суміжних галузей.

СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики у сфері Права, виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК06. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в галузі права та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство та безперервний саморозвиток й самовдосконалення під час їх реалізації.

СК07. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики досліджень та загального культурного кругозору, а також дотримання правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

СК08. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем наукового пізнання, застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності в галузі права.

СК09. Здатність до застосування принципів верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності та формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

Нормативний зміст підготовки доктора філософії, сформований у термінах результатів навчання

РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з галузі права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні

для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідної галузі, отримання нових знань та/або здійснення інновацій, які відповідають стандартам національного та міжнародного рівнів.

РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні правові проблеми державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу з використанням здобутків теорії права та інших правових наук, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, тощо), математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані; розв'язання проблем окремої групи правових відносин з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі.

РН04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, у тому числі методи та засоби створення інформаційних технологій та програмного забезпечення, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у галузі права та дотичних міждисциплінарних напрямках з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі.

РН05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників (зокрема чинного законодавства, практики його застосування, розробки проєктів нормативно-правових актів із обґрунтуванням власної позиції щодо необхідності їх прийняття), у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

РН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми права з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

РН08. Розуміти загальні принципи та методи права, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у науково-педагогічній практиці.

РН09. Вивчати, узагальнювати та впроваджувати в навчальний процес інновації, сучасні освітні методи та технології, методику педагогічної діяльності з права.

РН10. Здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, концептуалізацію та реалізацію наукових проєктів з права.

РН11. Уміти управляти змістом, розкладом, вартістю, якістю, ризиками,

людськими ресурсами та комунікаціями науково-технічних проектів з відповідністю вимогам міжнародних стандартів з урахуванням специфіки аерокосмічної галузі.

РН12. Знати сучасні підходи та засоби моделювання досліджуваних об'єктів та процесів управління, в тому числі в аерокосмічній галузі, вдосконалювати їх, розвивати, оптимізувати та приймати рішення, вміти створювати нові.

РН13. Знати філософсько-світоглядні засади, сучасні тенденції, напрямки і закономірності розвитку вітчизняної та світової науки в умовах глобалізації й уміння їх використовувати в науково-дослідній та професійній діяльності у різних галузях, у тому числі аерокосмічній галузі.

РН14. Демонструвати необхідні знання, розуміння сутності, змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права та застосовувати їх у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

4. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

КЛАСИЧНІ ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ВЧЕННЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ

Тема 1. Політико-правові вчення Давньої Греції.

Обсяг аудиторного навантаження - 8 год.:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку філософії права у Давній Греції.

Поняття та види джерел філософії права. Сучасні підходи до визначення джерел філософії права, їх значення для правозастосування.

Твори політичних та правових діячів Давньої Греції як основне джерело філософії права.

Філософсько-правове значення пам'яток давньогрецького права. Характер зв'язку філософії права із позитивним правом.

Міжнародні культурні впливи як джерело філософії права Давньої Греції.

Зв'язок філософії права з іншими галузями культури Давньої Греції.

Політико-правове значення рішень ареопагу.

Практика вивчення політичних та правових пам'яток давньогрецької думки, її вплив на правове мислення.

Проблеми застосування досягнень політичної та правової думки Давньої Греції в процесі застосування норм права.

Філософсько-правове значення судової практики софістів.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -2, ЗК- 3, ЗК-7, СК -1, СК-9-10, СК 14.

Результати навчання: ПРН1 -ПРН1, ПРН 11, ПРН 13- ПРН 17.

Тема 2. Політико-правові вчення Давнього Риму.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції,

ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку філософії права у Давньому Римі.

Поняття та види джерел філософії права. Сучасні підходи до визначення джерел філософії права, їх значення для правозастосування.

Твори політичних та правових діячів Давнього Риму як основне джерело філософії права.

Філософсько-правове значення пам'яток давньоримського права. Характер зв'язку філософії права із позитивним правом.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, КЗК -1,2, ЗК- 3, ЗК-7-10, СК -1, СК-12.

Результати навчання: ПРН1 – ПРН 4; ПРН 10- ПРН 17.

Тема 3. Політико-правові вчення європейського Середньовіччя.

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми: Ретроспектива розвитку філософії права у Європі епохи Середніх Віків.

Поняття та види джерел філософії права Середньовіччя. Сучасні підходи до визначення джерел філософії права, їх значення для правозастосування.

Твори політичних та правових діячів епохи Середньовіччя як основне джерело філософії права.

Філософсько-правове значення пам'яток середньовічного права. Характер зв'язку філософії права із релігійним правом.

Біблія як джерело філософії права Середніх Віків.

Зв'язок філософії права з іншими галузями культури Середніх Віків.

Політико-правове значення рішень Вселенських соборів.

Практика вивчення політичних та правових пам'яток середньовічної

думки, її вплив на правове мислення.

Проблеми застосування досягнень політичної та правової думки Середніх Віків в процесі застосування норм права.

Філософсько-правове значення судової практики інквізиційних процесів.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, КЗК -1,2, ЗК- 3, ЗК-7-10, СК -1, СК-12.

Результати навчання: ПРН1 – ПРН 4; ПРН 10- ПРН 17.

Тема 4. Політико-правові вчення європейського Ренесансу.

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку філософії права у Європі епохи Ренесансу.

Поняття та види джерел філософії права Ренесансу. Сучасні підходи до визначення джерел філософії права Ренесансу, їх значення для правозастосування.

Твори політичних та правових діячів епохи Ренесансу як основне джерело філософії права.

Філософсько-правове значення пам'яток права епохи Відродження. Характер зв'язку філософії права із магдебурзьким правом.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, КЗК -1,2, ЗК- 3, ЗК-7-10, СК -1, СК-12.

Результати навчання: ПРН1 – ПРН 4; ПРН 10- ПРН 17.

Тема 5. Політико-правові вчення епохи Реформації.

Обсяг аудиторного навантаження - 8 год:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку філософії права у Європі епохи Реформації.

Поняття та види джерел філософії права Реформації. Сучасні підходи до визначення джерел філософії права Реформації, їх значення для правозастосування.

Твори політичних та правових діячів епохи Реформації як основне джерело філософії права.

Філософсько-правове значення пам'яток права епохи Реформації. Характер зв'язку філософії права із світським та церковним правом.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1- ЗК-7-4, СК -1, СК-9- СК - 15.

Результати навчання: ПРН1 - ПРН 17.

Тема 6. Політико-правові вчення епохи класицизму.

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку філософії права у Європі епохи класицизму.

Поняття та види джерел філософії права класицизму. Сучасні підходи до визначення джерел філософії права класицизму, їх значення для правозастосування.

Твори політичних та правових діячів епохи класицизму як основне джерело філософії права.

Філософсько-правове значення пам'яток права епохи класицизму. Характер зв'язку філософії права класицизму із позитивним правом епохи

абсолютизму.

Завдання для СРС:

4. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
5. Виконання практичних завдань протягом семестру.
6. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1- ЗК-7-4, СК -1, СК-9- СК - 15.

Результати навчання: ПРН1 - ПРН 17.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ВЧЕННЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ НОВОГО ЧАСУ

Тема 7. Загальна характеристика політико-правових вчень епохи Нового часу.

Обсяг аудиторного навантаження – 8 год.:

Лекція 4 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 4 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: Опрацювання навчально- методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку філософії права у Європі епохи Нового часу.

Поняття та види джерел філософії права Нового часу. Сучасні підходи до визначення джерел філософії права Нового часу, їх значення для правозастосування.

Твори політичних та правових діячів епохи Нового часу як основне джерело філософії права.

Філософсько-правове значення пам'яток права епохи Нового часу. Характер зв'язку філософії права Нового часу із досягненнями науки і техніки.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1- ЗК-7-4, СК -1, СК-9- СК15.

Результати навчання: ПРН1 - ПРН 17.

Тема № 8. Політико-правове вчення І. Канта.

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Передумови розвитку філософії права Канта у Європі епохи Нового часу.

Періодизація та основні твори філософії права Канта. Сучасні підходи до розуміння творів І. Канта, їх значення для розвитку європейської політичної та правової думки.

Категоричний імператив як основне джерело і фундамент філософії права І. Канта.

Філософсько-правове значення творчості І. Канта для політико-правової думки епохи Нового часу. Характер зв'язку філософії права І. Канта із сучасною правовою думкою.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1- ЗК-7-4, СК -1, СК-9- СК15.

Результати навчання: ПРН1 -ПРН 17.

Тема 9. Політико-правове вчення Г. Гегеля.

Обсяг аудиторного навантаження - 4 год:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Передумови розвитку філософії права Гегеля у Європі епохи Нового часу.

Періодизація та основні твори філософії права Гегеля. Сучасні підходи до розуміння творів Г. Гегеля, їх значення для розвитку європейської політичної та правової думки.

Діалектика як основне джерело і фундамент філософії права Г. Гегеля.

Філософсько-правове значення творчості Г. Гегеля для політико-

правової думки епохи Нового часу. Характер зв'язку філософії права Г. Гегеля із сучасною правовою думкою.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1- ЗК-7-4, СК -1, СК-9- СК15.

Результати навчання: ПРН1 -ПРН 17.

Тема 10. Політико-правове вчення Г. С. Сковороди.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Передумови розвитку філософії права Сковороди в Україні епохи Нового часу.

Періодизація та основні твори філософії права Сковороди. Сучасні підходи до розуміння творів Г. Сковороди, їх значення для розвитку європейської політичної та правової думки.

Вчення про три світи як основне джерело і фундамент філософії права Г. Сковороди.

Філософсько-правове значення творчості Г. Сковороди для політико-правової думки епохи Нового часу. Характер зв'язку філософії права Г. Сковороди із сучасною правовою думкою.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.

2. Виконання практичних завдань протягом семестру.

3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1- ЗК-7-4, СК -1, СК-9- СК15.

Результати навчання: ПРН1 -ПРН 17.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3.

НЕКЛАСИЧНІ ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ВЧЕННЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ

Тема 11. Некласичні політико-правові вчення Західної Європи.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку некласичної філософії права у Західній Європі.

Поняття та види джерел некласичної філософії права. Сучасні підходи до визначення джерел некласичної філософії права, їх значення для правозастосування.

Твори сучасних філософів права як основне джерело некласичної філософії права.

Філософсько-правове значення творів сучасних західноєвропейських філософів права. Характер зв'язку некласичної філософії права із досягненнями науки і техніки.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1 - ЗК- 10;, СК -1 - СК- 14-15.

Результати навчання: ПРН1 - ПРН17.

Тема 12. Некласичні політико-правові вчення України.

Обсяг аудиторного навантаження – 4 год.:

Лекція 2 год: очна-відео-он-лайн лекція: словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (презентація теми лекції, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження).

Семінарське заняття 2 год: Усне опитування, тестування. Завантажена у систему Mentor матеріалу з підготовки до семінарського заняття та оцінка викладачем.

Самостійна робота: опрацювання навчально-методичних матеріалів. Он-лайн консультація. Робота в форумі.

Зміст теми:

Ретроспектива розвитку некласичної філософії права в Україні.

Поняття та види джерел національної некласичної філософії права. Сучасні підходи до визначення джерел національної некласичної філософії права, їх значення для правозастосування.

Твори сучасних українських філософів права як основне джерело національної некласичної філософії права.

Філософсько-правове значення творів сучасних українських філософів

права. Характер зв'язку національної неklasичної філософії права із боротьбою українського народу проти збройної агресії РФ.

Завдання для СРС:

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи цільової доповіді за однією з рекомендованих тем.
2. Виконання практичних завдань протягом семестру.
3. Переклад іноземних текстів установлених обсягів з актуальних питань теми.

Формування компетентностей: ІК, ЗК -1 - ЗК- 10;, СК -1 - СК- 15.

Результати навчання: ПРН1 - ПРН17.

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено.

Реферати, аналітичні огляди та інше – це індивідуальні завдання, які сприяють розширенню та поглибленню теоретичних знань з окремих тем навчальної дисципліни, формують навички самостійної роботи з навчальною та науковою літературою, кримінальним законодавством, судовою практикою.

6. Методи навчання

Проведення аудиторних лекцій, практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники), проведення олімпіад, словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.), наочні (ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження)

7. Методи контролю

Поточний контроль: опитування на семінарських та практичних заняттях; вирішення конкретних правових ситуацій; проведення письмових контрольних робіт з окремих правових інститутів; проведення програмованого контролю (тестування); проведення групових та індивідуальних консультацій.

Підсумковий контроль: складання модульного контролю; складання іспиту.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Модуль 1			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	3	0...6
Виконання практичних робіт	0..2	1	0...2

Семінарські заняття	0...2	2	0...4
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-10
Усього за модуль			1-22
Модуль 2			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	8	0...16
Виконання практичних робіт	0...2	8	0...16
Рішення тестових завдань	0-11	1	0-10
Усього за модуль			1-42
Модуль 3			
Самостійна робота з навчально-методичними матеріалами	0...2	5	0...10
Виконання і захист практичних робіт	0..2	5	0...10
Рішення тестових завдань	0-10	1	0-16
Усього за модуль			1-36
Усього за курс			60...100

Білет для іспиту/заліку складається з:

I. Теоретична частина (питання для перевірки отриманих знань): складається з 2 запитань кожне оцінюється максимально 20 балів.

Приклад

1. Поняття та ознаки некласичної філософії права - 20 балів
2. Типові ознаки і характеристика філософії права Давньої Греції.

II. Практична частина (завдання для виявлення рівня сформованості умінь та практичних навичок професійної діяльності). – максимальна оцінка 60 балів

Всього – максимальна оцінка 100 балів.

Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Відповідно до п. 3.2. Положення про рейтингове оцінювання досягнень студентів у Національному аерокосмічному університеті ім. М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» студенту можуть призначатися бали за інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, які нараховуються та можуть бути враховані у загальній оцінці за семестр. Бали зокрема можуть призначатися за такі активності, пов'язані з навчальною

дисципліною, як:

- участь у науковому комунікативному заході (конференції, семінарі, круглому столі тощо) із написанням тез наукової доповіді за предметом навчальної дисципліни (20 балів);
- участь у другому турі Всеукраїнської олімпіади відповідного напрямку (20 балів);
- участь (прослуховування) не менше у 5 вебінарах, пов'язаних з навчальною дисципліною (3-15 балів);
- участь у тренінгу, пов'язаному з навчальною дисципліною (15 балів);
- проходження он-лайн курсу, пов'язаного з навчальною дисципліною (20 балів);
- участь та отриманні рейтингового місця у тематично пов'язаному із предметом навчальної дисципліни студентському конкурсі (30 балів);
- розробка та створення дидактичного матеріалу за тематикою предмету навчальної дисципліни (15 балів) (підтвердження - дидактичний матеріал);
- проведення право освітнього заходу із учнями шкіл та інших навчальних закладів за тематикою навчальної дисципліни (20 балів);
- написання реферату (5 балів);
- участь у не менше 2-х заходах, що проводяться студентськими професійними об'єднаннями за спеціальністю (5-15 балів);
- інші активності, пов'язані з навчальною дисципліною, за попереднім погодженням із науково-педагогічним працівником, який викладає навчальну дисципліну.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

9. Політика навчального курсу

1. Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: письмових робіт за результатами самостійної роботи за темами курсу, тестових завдань за модулями (перелік та зміст завдань за темами курсу міститься на сторінці **в: Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки.**), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо.

2. Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Порушення академічної доброчесності регулюється відповідно до Положень «Про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти СУЯ ХАІ-НМВ-

П/011:2017» та «Про академічну доброчесність» СУЯ ХАІ-НМВ-П/004:2019 від 21.06.2019(зі змінами від 22.01.2020) (<https://khai.edu/ua/university/normativnabaza/polozheniya1/polozhennya-yaki-regulyuyut-poryadok-zdijsnennya-osvitnogo-procesu/>; <https://khai.edu/assets/files/polozhennya/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

3. Відвідування занять:

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (<https://khai.edu/ua/university/normativna-baza/polozheniya1/polozhennya-pro-organizaciyu-sistemi-upravlinnya-yakistyu/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti/>).

10. Методичне забезпечення

1. Філософія права. Підручник. Харків: Право, 2009. – 208 с.
2. Опорний конспект лекцій;
3. Навчально-методичний забезпечення дисципліни (НМКД);
4. Матеріали для самостійної роботи студентів;
5. Інтернет-сторінки наукових сайтів.

11. Рекомендована література

Базова

1. Бандура О. О. Правознавство у системі наукового знання : Аксиологічногносеологічний підхід / О. О. Бандура. – К.: Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2010. – 272 с.
2. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: В 4 т. – К.: Юніверс, 2000. – Т. 1: Герменевтика I: Основи філософ. герменевтики. – 464 с.
3. Гадамер Г.-Г. Істина і метод: В 4 т. – К.: Юніверс, 2000. – Т. 2: Герменевтика II. – 478 с.
4. Кауфман А. Попередні зауваження щодо правової логіки та логіки відносин. Засади правової теорії, заснованої на понятті персони / Артур

- Кауфман // Філософія права і загальна теорія права. – 2013. – № 1. – С. 329-345.
5. Козюбра М.І. Праворозуміння: поняття, типи та рівні / Микола Іванович Козюбра // Право України. – 2010. – № 4. – С. 10-21.
 6. Лобода Ю. П. Правова традиція українського народу (феномен та об'єкт загальнотеоретичного дискурсу) / Ю. П. Лобода. – Львів : Світ, 2009. – 240 с.
 7. Павлов В.І. Методологічні підстави антропологічної концепції права / Вадим Іванович Павлов // Право України. – 2014. – № 1. – С. 166-181.
 8. Перм'яков Ю.Є. Невловима реальність права / Юрій Євгенович Перм'яков // Філософія права і загальна теорія права. – 2012. – № 1. – С. 85-93.
 9. Петришин О. В. Право як соціально-юридичне явище : до постановки проблеми / О. В. Петришин // Вісник Акад. прав. наук України. – 2007. – № 4 (51). – С. 3–17.
 10. Петришин О. В. Соціально-юридична природа права / О. В. Петришин // Правова система України : Історія, стан та перспективи : у п'яти томах. – Х.: Право, 2008. – . – Т. 1 : Методологічні та історико-теоретичні проблеми формування і розвитку правової системи України. – 2008. – С. 87–108.
 11. Рабинович П.М. Філософія права / Петро Моїсейович Рабинович. – Львів: Галицький друкар, 2014 – 232 с.
 12. Рікер П. Право і справедливість / Поль Рікер. – К.: Дух і літера, 2002. – 216 с.
 13. Стовба О.В. Динамічне праворозуміння: онтологія і методологія / Олексій Вячеславович Стовба // Право України. – 2014. – № 1. – С. 120-125.
 14. Стовба О.В. Що таке темпоральна онтологія права? Відповідь критикам / Олексій Вячеславович Стовба // Філософія права і загальна теорія права. – 2015. – № 1-2. – С. 224-234.
 15. Цвик М. Правопонимание (значение повторяемости общественных отношений для его исследования) / М. Цвик // Право Украины. – 2011. – № 1. – С. 38–44.

16. Шемшученко Ю.С. Актуальні проблеми філософії права / Юрій Сергійович Шемшученко // Проблеми філософії права. – 2003. – Т.1. – С. 7-9.

Допоміжна

1. Погребняк С. П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика) / С. П. Погребняк. – Харків : Право, 2008. – 240 с.
2. Стовба О.В. Філософія права Артура Кауфмана: у пошуках «третього шляху» / Олексій Вячеславович Стовба // Філософія права і загальна теорія права. – 2013. – № 1. – С. 322-329.
3. Стовба О.В. Феноменолого-комунікативний підхід А.В. Полякова: право «по той бік» класичного праворозуміння / Олексій Вячеславович Стовба // Філософія права і загальна теорія права. – 2014. – № 1-2. – С. 513-518.
4. Козловський А.А. Гносеологічна природа права: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юр. наук: спец. 12.00.12 «Філософія права» / Козловський Антон Антонович. – Київ, 2000. – 38 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний Організації Об'єднаних Націй – <http://www.un.org/>
2. Офіційний сайт Європейського Союзу – <http://europa.ua/>
3. <http://rada.gov.ua>. – веб-сторінка Верховної Ради України.
4. <http://www.kmu.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
5. <http://www.nau.kiev.ua>. – веб-сторінка нормативні акти України.
6. <http://www.liga.net>. – веб-сторінка пошуковий сервер українського законодавства
7. <http://www.avtoreferat.ukrlib.org>. – веб-сторінка каталог авторефератів дисертацій